

”Porin kaupunki on mukana valtakunnallisessa CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta - hankkeessa, jota koordinoi Suomen ympäristökeskus. CIRCWASTE-hanke saa rahoitusta EU:n LIFE-ohjelmasta. Porin kaupungilla on viisi osahanketta valtakunnallisessa hankekokonaisuudessa. Kaikissa osahankkeissa keskeistä on kiertotalouden edistäminen ja jätteen vähentäminen. Osahankkeista kolmea (A.1, C.3 ja C.11) toteutetaan ympäristö- ja lupapalvelut -toimialalla ja kahden Peitto-osahankkeen (A.2 ja C.4) toteutus ostetaan alihankintana Prizztech Oy:ltä. Porin kaupungin osahankkeita toteutetaan aikavälillä 1.10.2016–30.9.2021 (ympäristö- ja lupapalvelut -toimialalla työt alkoivat 1.4.2017) ja niiden budjetti on yhteensä 1 395 180 euroa, josta EU-rahoituksen osuus on 60 prosenttia. Porin kaupungin osahankkeiden yhteiset internetsivut löytyvät osoitteesta: www.pori.fi/circwaste. Osahankkeita esiteltiin 13.11. kaupungin johtoryhmän kokouksessa, jossa johtoryhmä nimesi itsensä myös osahankkeiden ohjausryhmäksi.

Satakunnan osaamis- ja neuvontaverkosto (osahanke C.11.)

Osahankkeen toteuttaminen alkoi Satakunnan jätteen vähentämisen, kiertotalouden ja ympäristökasvatuksen osaajien tunnistamisella yhteistyössä ympäristö- ja lupapalvelut -toimialan asiantuntijoiden kanssa ja eri tahojen välisissä tapaamisissa. Kyseisille osaajille järjestettiin vuoden 2017 aikana kolme teemakohtaista työpajaa (24.8., 15.9. ja 13.12.).

Päiväkotien ja koulujen ympäristökasvatussuunnitelmaan liittyen järjestettiin työpaja Satakunnan ympäristökasvatuksen asiantuntijoille (20.6.) Osahankkeesta kerrottiin Porin ala- ja yläkoulujen sekä lukion rehtoreiden palaverissa elokuussa, mikä poiki yhteistyöpyyntöjä kouluista (Karisillan yhtenäiskoulu, Porin suomalaisen yhteislyseon koulu ja PSYLin lukio, Itä-Porin yhtenäiskoulu ja Koivulan koulu, Kuninkaanhaan koulu ja Enäjärven koulu). Satakunnan opettajille järjestettiin kaksi työpajaa Pori kaupungin ympäristö- ja lupapalveluiden tarjoamista ympäristökasvatusmateriaaleista Satakunnan perusopetusforumissa (7.10.) Koululuokat ja museovierailijat pääsivät tutustumaan 13.9.–6.10. Luontotalo Arkissa Turun kaupungin ekotuelta lainattuun kiertotalousteemaiseen pienoisorjunaan. Orjunaan tutustui yli 3500 kävijää.

Ruokahävikin vähentämiseen liittyen järjestettiin Hävikkiviikolla (11.–17.9.) Porin päiväkodeissa julistekampanja, jolla muistutettiin hoitoaikojen ilmoittamisen tärkeydestä. Juliste oli tehty ympäristö- ja lupapalveluissa. Yhteistyössä Porin seudun jäteneuvonnan ja Porin Palveluliikelaitoksen kanssa järjestettiin Tähteitä Nolla! -kampanja (16.–20.10.) ruokahävikin vähentämiseksi Porin kouluissa. Valistuksen ansiosta lautasjäte väheni 150 kilolla viikossa.

Yhteistyössä Porin seudun jäteneuvonnan kanssa järjestettiin Luontotalo Arkissa kahden illan avoin luentosarja muovijätteestä, roskaantumisesta ja kierrätyksestä (3. ja 5.10.) Euroopan jätteen vähentämisen viikolla osallistuttiin Porin Kontti-kierrätystavaratalossa järjestettyyn Kontin kierrätyspäivään (18.11.) Asukkaita lähesyttiin jätteen vähentämisen teemalla myös Kankaanpäässä Kooninkeitaan jäteasemalla järjestetyssä kierrätyspäivässä (23.9.) Tapahtumissa kävijät saivat vastattavakseen kyselylomakkeen, jonka kysymyksiä toistetaan tapahtumissa aina osahankkeen päättämiseen asti.

Osahanke tukee Porin kaupungin hankintapalveluja ympäristö-, vastuullisuus- ja eettisten näkökohtien huomioimiseksi hankinnoissa. Vuoden 2017 aikana sovittiin hankinnat, joita lähdetään tarkastelemaan jätteen vähentämisen ja kiertotalouden edistämisen näkökulmasta. Iso kokonaisuus on hankittavat kalusteet (toimisto-, koulu- ja päiväkotikalusteet).

Osahankkeessa teetettiin opinnäytetyö kerrostalojen lajittelun tehostamiseen liittyen. Osahankkeelle tehtiin myös viestintäsuunnitelma, jossa osahanke nimettiin Luupiksi. Lisäksi rakennettiin www.pori.fi/circwaste- ja sen alle www.pori.fi/luuppi-internetsivut, perustettiin Luupin oma Twitter-tili (@LuuppiCIRCWASTE), tehtiin Porin kaupungin CIRCWASTE-osahankkeiden yhteiset suomen- ja englanninkieliset esitteet sekä roll-up.

Vuoden 2018 aloittaa PSYLin koulussa ja lukiossa järjestettävä kaksipäiväinen (11. ja 12.1.) jäteralli lajitteluosaamisen parantamiseksi. Vuonna 2018 järjestetään kolme työpajaa Satakunnan osaajaverkoston jäsenille. Yhden työpajan teemana on tekstiilijäte, josta järjestetään myös avoin luentosarja. Vuoden 2018 Ilmastotalkoot Satakunnassa -koulutustilaisuus järjestetään kiertotalousteemalla ja Luuppi on mukana tilaisuuden järjestelyissä. Kuluvan vuoden aikana rakennetaan ympäristökasvatuspolku eli ympäristökasvatussuunnitelma varhaiskasvattajille ja opettajille. Ympäristökasvatuksen toteuttamiseksi varhaiskasvattajille ja opettajille järjestetään myös työpaja ja kaksi koulutusta. Ensimmäinen opetuspaketti valmistuu kevään 2018 aikana. Porin koulujen ruokahävikin vähentämiskampanjaa kehitetään edelleen. Hankintojen osalta paneudutaan ainakin kalusteisiin (tapausesimerkkeinä Itä-Porin koulu ja Koivulan päiväkot), kopio- ja painatuspalveluihin sekä Yyterin lankonkeihin. Vuoden 2018 aikana valmistuu opinnäytetyö pientaloalueen kompostointiin liittyen.

Resurssitehokas rakentaminen ja asuminen (osahankkeet A.1 ja C.3)

Osahankkeen taustalla ovat Euroopan unionilta tulossa olevat vaatimukset rakennusteollisuuden jätteiden huomattavasti korkeammasta materiaali kierrätysasteesta. Osahanke jakautuu valmistelevaan osioon A.1 ja konkreettisiin toimiin C.3, joista A.1 käynnistyi ensimmäisenä. Osioita toteutetaan osittain limittäin. Ensimmäisiä toimia oli rakennusalan toimijoiden yhteistyöverkoston kokoaminen, jota tehtiin Satakunnan ammattikorkeakoulun, Lounais-Suomen Rakennusteollisuus ry:n ja muiden tahojen kanssa. Verkoston avulla etsitään pilottikohteita, joissa toteutetaan rakennusjätteen tehokasta kierrätystä materiaalina. Pilottikohteiksi valitaan neljä eri tyyppistä rakennusta.

Ensimmäinen infotilaisuus järjestettiin yhteistyöverkostolle Rantakartanossa 11.12.2017. Tilaisuudessa kerrottiin hankkeen etsivän pilottikohteita, joissa rakennusjätteen kierrätystä tehostetaan, ja esiteltiin kohde, jossa vanhasta rakennuksesta oli hyödynnetty merkittävästi rakennusmateriaalia sekä rakennusjätteen oikeasta lajittelusta. Asuntomessualueen kahdesta talosta käynnistyi hiilijalanjälkilaskenta, jossa huomioidaan sekä rakennusmateriaalien valmistamisen ja kuljettamisen, että käytön ja purkamisen vaikutusta kasvihuonekaasupäästöihin. Menetelmällä saadaan selvitettyä, mitkä rakentamisen ratkaisut tuottavat koko elinkaaren aikana merkittävimmät päästöt.

Ympäristöministeriön kanssa tehtiin yhteistyötä hankkimalla Fiksun rakentamisen kuntakiertue ulottumaan myös Poriin (10.4.2018 Liisanpuistossa) sekä tuottamalla tausta-aineistoa purkukatselmuksen tueksi.

Eri yritysten ja Porin kaupungin edustajien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella suurin este kestävän kehityksen mukaisten hankintojen ja kierrätysmateriaalien osuuden kasvulle purku- ja rakennusprojekteissa on tiedonpuute, mihin osahanke vastaa välittämällä tietoa. Rakennus- ja purkujätteen materiaali kierrätystä pyritään tehostamaan myös Hangassuon jäteasemalla, jolloin muun muassa kipsilevyjätteet päätyisivät uuden kipsilevyn raaka-aineeksi.

Pilottikohteiksi soveltuvuutta selvitetään Koivulan purettavan päiväkodin ja "tekun" osalta. Koivulan päiväkodin purku pyritään saamaan pilottikohteeksi myös ympäristöministeriön purkukatselmuksen mukaiseen toteutukseen, jossa tavoitteena on parantaa rakennusten purkuprosessien hallintaa ja laatua tulevan purkukatselmuksen mukaisesti. Hankkeen pilottikohteiden etsintä jatkuu ja tavoitteena on löytää soveltuva korjausrakentamiskohde omakotitalosta ja asuinkerrostalosta. Rakennusmateriaalien kierrättämistä kehitetään eri toimijoiden kesken: Nuorten työpajalla ja Varasapankilla on tässä merkittävä rooli.

Maa-ainesten massavirtoja tarkastellaan ajatellen mahdollisuutta maa-ainespankin perustamiseen tai nykYTEknologian hyödyntämistä logistiikan tehostamiseksi. Uusiomateriaalien käyttöä maarakentamisessa edistetään käyttämällä purkubetonia esimerkiksi Peittoon kierrätysalueen pohjarakenteissa. Hanke edistää rakentamisen kiertotaloutta seminaarein, tietoiskuina ja tuomalla esille hyviä käytäntöjä rakentamisen kiertotalouden saralta.

Peittoon kierrätyspuiston kehittäminen (osahankkeet A.2 ja C.4)

Osahankkeessa A.2 suunnitellaan, miten teollisuuden jättemateriaaleja ja sivuvirtoja voitaisiin tuotteistaa. Alkuvaiheen toimenpiteet ovat kohdistuneet viestintään: tiedotteet, prizz.fi/peittoon -internetsivut, hankejulistet, lehtiartikkelit (Circwaste, Prizz.Uutiset, Kauppalehti) ja Peittoon-tiekyltin valmistelu. Lisäksi on edistetty Peittoon alueen kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä, kuten vesi- ja viemäriverkoston rakentamista Porista Peittooseen sekä kaavoitukseen ja tonttipolitiikkaan liittyviä asioita.

Osahankkeessa C.4 toteutetaan teollisuuden jätteiden ja sivuvirtojen hyödyntämiseen tähtäviä kokeiluja. Ensimmäisenä konkreettisenä demonstraationa on valmisteltu valimohiekoista tehtävien koekenttien rakentamista yhteistyössä Componenta Finland Oy Porin valimon kanssa. Magneettien kierrätysdemonstraatioissa on selvitelty raaka-aineeksi soveltuvia romumagneettilähteitä, esimerkiksi tuuligeneraattoreita tai kestomagneettimoottoreita. Kohde ei ole vielä varmistunut. Alan toimijoihin on oltu yhteydessä ja käyty neuvotteluja demonstraation toteuttamisesta. Lisäksi on selvitelty demonstraation onnistumisedellytyksiä ja riskitekijöitä ja haettu vertailutietoa muista vastaavan kaltaisista hankkeista.

Vuoden 2018 osalta on suunniteltu seuraavaa: Osahankkeessa A.2 tehdään Peittoon esittelyvideo ja esitteet suomeksi ja englanniksi. Kartoitetaan teollisuuden sivutuotteiden ja jätteiden kierrätystä ja hyötykäyttöä edistäviä mahdollisuuksia ja tehdään niihin liittyviä selvityksiä, toteutettavuustutkimuksia ym. Osahankkeessa C.4 rakennetaan Peittooseen kaksi koekenttää valimohiekoista ja muusta kierrätysmateriaalista. Toteutetaan myös magneettien kierrätysdemonstraatio eli romumagneettien irrotus ja jatko-prosessointi tehdään valmiiksi kierrätysmagneetiksi asti.

Ympäristö- ja lupapalveluiden toimialajohtajan päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asian tiedoksi ja lähettää sen tiedoksi myös kaupunginhallitukselle

Lisätietojen antaja Projektikoordinaattori Anu Pujola, puh. 044 701 3338

Täytäntöönpano Kaupunginhallitus

Ympäristö- ja lupapalveluiden lautakunnan päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti."

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee CIRCWASTE-hankkeiden toteuttamisen tiedoksi.

Lisätietojen antaja Projektikoordinaattori Anu Pujola, puh. 044 701 3338

Kaupunginhallituksen päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

LIFE15 IPE FI 004

Circwaste-hanke saa EU:lta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.